

Innertak Ventilation Värme Kondens

Lägenhetens innertak.

I vardagsrum, matplats/matrum och i vissa kök är taket nedsänkt i förhållande till resten av taket (med undantag för lägenheter på översta våningen).

Denna del av taket ingår i terrasskonstruktionen och innehåller bl.a. en gummiduk som tjänstgör som fuktspärr.

**DET ÄR ABSOLUT FÖRBJUDET ATT BORRA I ELLER PÅ ANNAT SÄTT
GÖRA ÅVERKAN PÅ DENNA DEL AV TAKET !**

Det finns speciella ingjutna fästpunkter med en krok och endast dessa får användas.

Övriga delar av taken består av vanlig betong, som kräver slagborr/borrhämmare för uppsättning av föremål och här föreligger inga hinder.

Ventilationssystemet

Fastigheten ventileras med ett så kallat frånluftssystem (F-system). Det innebär, att luften mekaniskt sugts ut från lägenheten via lägenhetsseparata kanaler anslutna till en fläkt på taket.

Luften sugts ut i badrum och kök.

Badrummet har ett fast grundflöde medan spiskåpan har ett grundflöde (ställs in bl a vid OVK-besiktning) och ett forcerat flöde (spjället öppnas med en spjällmotor och står öppet under en eller två förutbestämda tidsrymder under matlagning). Spiskåpan bör vara försett med s k fettfilter för att inte i alltför hög utsträckning lämna fettavsättning i kanalerna

Ett rent fettfilter är en effektiv fettavskiljare. Det är därför viktigt för kupans funktion, att det rengöres kontinuerligt. Dåligt skötta fettfilter kan orsaka vålded! Fettfilterna rengöres, enklast i diskmaskin, minst en gång i månaden vid normal användning.

Det är inte tillåtet att montera in en egen köksfläkt som är ansluten till fastighetens F-system. En fläkt kan störa ut fastighetens system och innebära att dina grannars spiskåpor inte fungerar som avsett. Däremot är det tillåtet att montera en rent RECIRKULERANDE fläkt, t ex försedd med kolfilter. Filtrerad luft släpps först ut i rummet, och sugts sedan ut som vanligt via spiskåpan.

Luft tillförs till lägenhetens sovrum och vardagsrum via springventiler i ovankanten av fönster. Springventilerna kan öppnas och stängas för att till viss del reglera flödet. Samma mängd luft som sugts ut från lägenheten måste tillföras, annars skapas undertryck i lägenheten och det blir tjuvdrag från otätheter, postlåda etc. Undvik därför att stänga igen springventilerna helt och hållet.

- OVK = Obligatorisk VentilationsKontroll

Kontroll av ventilationssystem ska göras av en OVK-kontrollant innan en byggnad tas i drift och vid återkommande intervaller.

Kontrollen genomförs minst var 6:e år och de anmärkningar på anläggningen

som noteras ska normalt åtgärdas. Det är fastighetsägaren (föreningen) som ska tillse, att det görs OVK-kontroller och som anlitar en OVK-kontrollant med rätt behörighet.

Värmesystemet

Värmesystemet i lägenheterna är ett sk enrörssystem med central termostat och manuella elementventiler på varje element.

Termostaten är normalt placerad på badrumselementet, med lös givare på hallvägg, eller, har i vissa lägenheter saknas hall- och badrumselement. I dessa fall justeras elementen med de manuella ventilerna.

Stäng aldrig en manuell elementventil helt på grund av korrosionsrisk i elementet.

Termostaten är graderad från 1 till MAX. Vid MAX skall temperaturen mitt i lägenheten uppgå till 20-21 °C.

Tänk på:

- Sätt inte termostaten lägre än "2"! "1" stänger slingan.
- Möblering. Luften måste strömma fritt över termostatens känslkropp.
- Vädring vid kall väderlek, öppna kort tid (5 min.) på den korta tiden reagerar ej termostaten.

HSB tipsar: Så kallt får det vara i din lägenhet

Fryser du ofta hemma? Det är individuellt vilken temperatur som uppfattas som behaglig, men det finns riktmärken att gå efter. Folkhälsomyndighetens råd säger att temperaturen bör vara mellan 20 och 24 grader. Det är bostadsrättsföreningen eller hyresvärden som är skyldig att se till att det finns tillräcklig värme i lägenheterna.

Bostadens temperatur ska enligt [Folkhälsomyndighetens råd](#) vara minst 20 grader mätt med vanlig temperaturgivare (alternativt grader med operativ* mätning). Rekommendationen är en inomhustemperatur på mellan 20-24 grader. Det är riktlinjer som gäller både hyresrätter och bostadsrätter.

Så kan du påverka temperaturen

Det finns några saker du själv kan göra för att påverka temperaturen i din lägenhet, så börja med att gå igenom dessa punkter:

- Ställ möbler en bit ifrån elementen och undvik gardiner som täcker dem. När luften kan röra sig fritt runt elementen sprids värmen lättare till resten av lägenheten.
- Se till att ventilationslock och tilluftsventiler vid fönster är öppna. Inkommande luft hjälper värmen förflyttas från elementen till hela lägenheten.
- Lämna dörrar mellan rum öppna eller på glänt för att få en jämn värmecirkulation i hela lägenheten.
- Om du vet hur du ska göra kan du testa att [lufta elementen](#). Är du osäker ska du kontakta hyresvärden eller styrelsen i bostadsrättsföreningen. Det finns en risk för vattenskador vid felaktig luftning av element.

- Använd spisfläkt endast när du lagar mat, annars drar fläkten ut varm luft ur lägenheten.
- Vädra korta stunder så att inte värmen läcker ut.

Mät rätt!

För att ta reda på din inomhustemperatur ska du placera en termometer mitt i rummet minst 1 meter från golvet. Se [HSBs instruktionsfilm](#) om temperaturmätning. Visar termometern 21 grader eller mer är värmen i din lägenhet på rätt nivå.

Är det fortfarande för kallt?

Lyckas du inte med egna åtgärder få upp temperaturen i din lägenhet ska du kontakta din hyresvärd eller bostadsrättsförenings styrelse. Om tillräckliga åtgärder inte vidtas finns en möjlighet att vända sig till Miljö- och hälsoskyddsnämnden (eller motsvarande) på kommunen.

*Operativ temperatur tar hänsyn till både lufttemperaturen och temperaturen på omgivande ytor som fönster och väggar.

Tänk på

- Om utetemperaturen varierar kraftigt från en dag till en annan kan värmesystem som styrs av bland annat utetemperatur ta lite tid på sig att anpassa sig.
- Kalla element behöver inte betyda att det är något fel. När temperaturen i lägenheten är 20 grader eller mer blir elementen kalla.
- För varje grad vi ökar temperaturen i våra lägenheter ökar energiförbrukningen vilket bidrar till negativ klimatpåverkan.

Kondens på fönster

Kondens på fönster kan uppkomma invändigt, mellan glasen och utvändigt. Det finns flera orsaker till kondens, men grundorsaken är kombination hög luftfuktighet som fälls ut på en kall yta

- Invändig kondens

Äldre, enklare fönster isolerar/isolerade dåligt, varför den varma och fuktiga inneluften vid kall väderlek kondenserar på den inre rutan.

- Kondens mellan glasen

Om varm inneluft läcker ut genom otätheter i ett kopplat fönster (två eller flera enkelbågar är hopsatta med varandra) kommer den luften att kondensera på på den kalla insidan av den yttre fönsterrutan.

Om mellanglaskondens uppstår i isolerrutor beror det på en "punktering" i förseglingen. I sådana fall skall den skadade isolerrutan bytas.

- Utvändig kondens

Energieffektiva fönster hindrar utstrålning av rumsvärme vilket gör det yttre glaset kallt.

När det t ex är kallt och klart på natten, förlorar det yttre glaset värme genom utstrålning mot natthimlen. Temperaturen på det yttre glasets yta sjunker t o m under lufttemperaturen och under luftens daggpunkt (den temperatur då vattenångan i luften överstiger den mängd som luften vid en given temperatur kan innehålla och då ångan utfälls som vatten). Då uppstår kondens å den yttre kalla rutan. Om yttemperaturen understiger noll, kan iskristaller bildas på rutan.

Utvändig kondens är inget "fel" utan snarare ett bevis på god isoleringsförmåga hos fönstret. Den försvinner frampå morgontimmarna när det ljusnar och solen börjar värma upp luften.

För den som önskar veta mera, finns på expeditionen en rapport författad av WSP Environmental som, förutom ovanstående sammandrag, också innehåller mer djupgående utläggningar.

[Klicka här](#) för att läsa rapporten